

Centar za građansko obrazovanje
Centre for civic education

Podgorica, 28.10.2011

UVESTI PROGRAME STAŽIRANJA NA FAKULTETE

Centar za građansko obrazovanje (CGO) cijeni da je povećanje stepena neformalnog obrazovanja u toku studija ključni preduslov za uključenje budućih generacija u proces evropeizacije i demokratizacije Crne Gore. Danas, na kompetitivnom evropskom tržištu rada, nije dovoljno samo posjedovati indeks sa dobrim ocjenama, već se traže određene kompetencije i vještine. A da bi se iste stekle, potreban je praktičan rad u toku studija, a toga u našem visokoškolskom obrazovnom sistemu nema, osim u slučaju fakulteta koji se bave turizmom, mada i to se svodi na potpisivanje jednog papira a nerijetko praksa ni kod tih studenata ne postoji.

CGO smatra da programi stažiranja (internship programi) moraju biti uvedeni kao obavezan dio nastave na svim fakultetima Univerziteta Crne Gore. Cilj stažiranja je da smanji jaz između zahtjeva kompanija/organizacija i teoretskog učenja koje se praktikuje na fakultetima. Praktičan rad u toku studija bi morao da iznosi minimum tri mjeseca, a maksimum devet mjeseci. Naravno, kompanije/organizacije koje se bave djelatnostima koje će biti korisne za studente imaju pravo da odrede da li će student/kinja primati određenu svotu novca kao nadoknadu ili će volontirati. Kakogod, suština ostaje ista: praksa - bila ona plaćena ili ne je vrijedno i neophodno iskustvo u procesu akademskog obrazovanja i osposobljavanja za tržište rada.

Praksa u zemljama Evropske unije pokazuje da je stažiranje u toku studija najefikasniji način da se studenti pripreme za buduće izazove. Na primjer, **Francuska** je uvela obavezu internship programa u toku III ili IV godine studija, gdje se studentima daje mogućnost da izaberu kompaniju/organizaciju za koju će da stažiraju. **Holandija** takođe ima obavezu internshpa i ostavlja studentima da izaberu mjesto prakse, ali se kao i u Francuskoj ostavlja kompaniji/organizaciji da odluči da li će i koliko će platiti studenta/kinju, a najčešće je taj rad volonterski. U **Italiji**, preciznije na Bolonjskom univerzitetu, takođe, postoji obavezan internship u toku studija, i nemoguće je dobiti Bachelor diplomu ako student/kinja u toku studija nije stažirao/la.

CGO poziva Ministarstvo prosvjete i sporta da razmotri uvođenje obaveznog stažiranja u toku III i IV godine studija. Stažiranje u toku studija će direktno uticati na studente koji poslije fakulteta budu tražili zapošljenje, tj. imaće preduslove, ali i potrebno znanje, za

*Centar za građansko obrazovanje
Centre for civic education*

oblast za koju su zainteresovani. Dodatno, oni će biti podstaknuti predašnjim iskustvom da u okviru svojih mogućnosti pokrenu određene inicijative, sa kapacitetom i da ih sprovedu ili makar procijene adekvatne načine njihovog sprovođenja, jer će prije toga biti u prilici da to nauče kroz praksu.

CGO smatra da će se uvođenjem praktičnog rada tokom studija, poboljšati položaj studenata na profesionalnom planu, kao i njihova dalja kompetitivnost. Potreba za sposobnom, kvalifikovanom radnom snagom, koja će moći da odgovori društvenim izazovima, posebno u procesima integracije, se povećava iz dana u dan i moraju se sprovesti sistemske akcije kako nas nastupajuće faze ovog složenog procesa ne bi zatekle nespremnne.

Nikola Đonović, saradnik na programima